EUA Annual Conference 2017
Autonomy and freedom: The future sustainability of universities

University of Bergen, Bergen, Norway
6-7 April 2017

6. apríla 2017
EUA Generálne zhromaždenie – voľba nových členov:
EUA členovia zvolili troch nových členov Rady EUA:

Paul Boyle, Vice-Chancellor of the University of Leicester in the UK. Pracoval ako výkonný riaditeľ Rady pre ekonomický a sociálny výskum, ako medzinárodný člen výskumných rád a prezident spoločnosti *Science Europe*.

Hana Machková, rektorka Ekonomickej univerzity v Prahe, je tiež predsedkyňou Vedeckej rady Ekonomickej univerzity a riaditeľkou Francúzsko-českého inštitútu manažmentu.

Michael Murphy, Former President of University College Cork in Ireland. Pracoval ako vice-kancelár Národnej univerzity Írska, predseda Združenia írskych univerzít a predseda univerzít v Írsku.

Noví členovia nahradili odchádzajúcich členov: *David Drewry, Gülay Doğu Barbarosoğlu, Stefano Paleari.*

Účastníci:
344 delegátov z vyše 45 krajín
SR: predstavitelia 5 univerzít a SRK (UK Bratislava, UMB Banská Bystrica, UVLaF Košice, TU Trnava, UKF Nitra, M. Čikešová SRK)

Otvorenie konferencie:

- Inštitucionálna autonómia ako kľúčový predpoklad na to, aby univerzity plnili svoje poslanie.
- Univerzity potrebujú stabilný rámec na riešenie stále naliehavejších politických, hospodárskych a spoločenských výziev, ktorým čelí Európa ako celok.
- Ako autonómia vytvára podmienky pre aktivity univerzít, ktoré sledujú kvalitu a hodnotu

  Rolf Tarrach, President, European University Association
  Dag Rune Olsen, Rector, University of Bergen, Norway
  Torbjørn Røe Isaksen, Minister of Education and Research, Norway

Plenárna prednáška I.
University Autonomy in Europe
Od dnešných univerzít sa očakáva, že budú plniť obe svoje (tradičné) misie – výučbu a výskum, ako aj rôzne spoločenské úlohy. Aby boli v tom úspešné, musia vedieť prijímať rozhodnutia o otázkach, ktoré sa ich priamo týkajú, ako je manažment, financie, ľudské zdroje a akademický profil.

Prvá plenárna prednáška poskytla k tento téme aktualizované Autonómne tabuľky EUA, ktoré porovnávajú autonómiu univerzít v celej Európe. Päť rokov po jeho pôvodnom spustení, hodnotenie formou hodnotových tabuliek (*Scorecards)* vhodne poukazuje na zmeny vo vzťahu medzi sektorom a štátom, tak ako sa vyvíjali v celej Európe, pričom sa zdôrazňujú trendy a výzvy.
***Antonio Rendas**, Rector, NOVA University of Lisbon, Portugal*
Thomas Estermann, *Director, Governance, Funding and Public Policy Development, European University Association*

University Autonomy in Europe: The state of play in 2017 and the Scorecard

Prečo univerzitná autonómia?

- Umožňuje univerzitám konať viac strategicky a stanovuje priority podľa ich silných stránok
- Potenciál k väčšej diverzifikácii príjmov
- Rozsiahle vnútorné zabezpečenie kvality
- Úspešné stratégie internacionalizácie
- Nevedie automaticky k lepšiemu výkonu, ale je dôležitým a potrebným predpokladom

10 rokov práce EUA v oblasti univerzitnej autonómie

- Autonómia ako ústredná politická otázka EUA - Lisabonská a pražská deklarácia
- Publikovanie univerzitnej autonómie v Európe I. Prieskumná štúdia (2009)
- Projekt *Autonomy Scorecard* (2009-2012)
- Využívanie *Scorecard*

Čo je EUA hodnotiaca karta univerzitnej autonómie?

- Unikátny nástroj zahŕňajúci 29 systémov vysokoškolského vzdelávania v celej Európe (pre Nemecko vybrané tri štáty)
- Monitorovanie univerzitnej autonómie v štyroch rozmeroch
- Systémy hodnotenia a klasifikácie verejných vysokých škôl
- Nový prvok: profily krajín

1. Organizačná autonómia - sledované ukazovatele

- Výberové konanie / kritériá pre rektora
- Odvolanie / funkčné obdobie rektora
- Zahrnutie / výber externých členov v riadiacich orgánoch
- Rozhodovanie o akademických štruktúrach
- Vytváranie právnych subjektov

Analýza:

Organizačná autonómia: Prijímanie výkonných vedúcich pracovníkov:

Verejné autority intervenujú rôznou mierou formality v 40% krajín/systémov

- Žiadne externé hodnotenie (prijímanie interných zamestnancov)
  AT, BE-FL, BE-FR, HE (DE), DK, EE, FI, FR, HR, IE, LT, NO, PL, PT, RS, SI, UK
- Formálne schválenie externými autoritami:
  CH, BB (DE), NRW (DE), ES, HU, IS, IT, LU, LV, NL, SE, SK

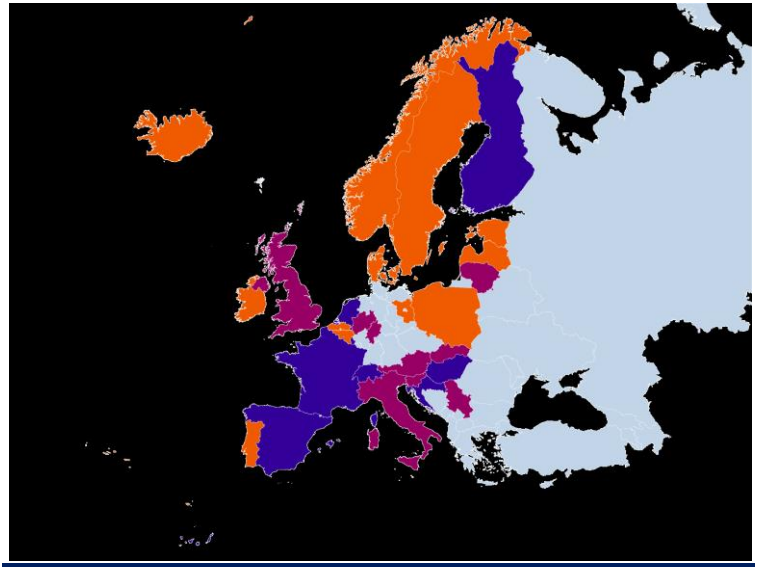
Zákon špecifikuje výberové kritériá v 65% systémov; výkonný vedúci musí byť často akademik

- Interné rozhodnutie o kvalifikácii
  AT, BE-FR, CH, IE, IS, NL, NO, SI, SK, UK
- Požadovaná kvalifikácia podľa zákona
  BE-FL, BB (DE), HE (DE), NRW (DE), DK, EE, ES, FI, FR, HR, HU, IT, LT, LU, LV, PL, PT, RS, SE

Štruktúry riadenia

V Európe existujú tri modely, ktoré sa rozvíjajú:

- **jednotné štruktúry riadenia**
- **duálne štruktúry – „tradičný model“**
- **duálne štruktúry riadenia – „asymetrický model“**

Externí členovia vo výkonných orgánoch: čoraz častejšia prax, ale s nepretržitým zapojením verejných orgánov

- **univerzity môžu menovať externých členov (7)**
  DK, EE, FI, IT, LT, PT, UK
- **univerzity nemôžu samé menovať externých členov, ale môžu podať návrh (3)**
  NO, SE, SK
- **univerzity môžu menovať časť externých členov (7)**
  AT, BE-FR, HE (DE), FR, HR, IS, SI
- **univerzity nemajú kontrolu nad procesom výberu externých členov (6)**
  CH, ES, HU, LU, NL, RS
- **iný proces menovania (3)**
  BE-FL, NRW (DE), IE
- **univerzity nesmú mať externých členov (3)**
  BB (DE), LV, PL

1.1. Organizačná autonómia – hodnotové tabuľky (Scorecards)

Rank	System	Score
1	United Kingdom	100%
2	Denmark	94%
3	Finland	93%
4	French-speaking community of Belgium	90%
5	Estonia/ Lithuania	88%
7	Portugal	80%
8	Austria/ Norway	78%
10	Hesse (DE)	77%
11	Ireland	73%
12	Flanders (BE)	70%
13	The Netherlands	69%
14	North Rhine-Westphalia (DE)	68%
15	Poland	67%
16	Italy	65%
	Slovenia	65%
18	Croatia	62%

19	Sweden	61%
20	France	59%
21	Brandenburg (DE)	58%
22	Latvia	57%
22	Hungary	56%
24	Spain	55%
	Switzerland	55%
26	Serbia	51%
27	Iceland	49%
28	Slovakia	42%
29	Luxembourg	34%

1.2. Organizačná autonómia - trendy

- Zvyšovanie koexistencie rôznych právnych štatútov v rámci systémov
- Diskusie o modeloch riadenia (rovnováha, kompetencie, zloženie)
- Zvyšovanie účasti externých členov - vyššia miera voľby ich výberu na severe Európy.
- Nevidno žiadne lineárne smerovanie/pokrok k zvýšeniu autonómie

2. Finančná autonómia - sledované ukazovatele

- Dĺžka / typ verejného financovania
- Udržiavanie prebytku
- Vypožičiavanie peňazí
- Vlastnenie budov
- Poplatky za účasť študentov na národnej úrovni / EÚ
- Účtovanie poplatkov za štúdium pre študentov z krajín mimo EÚ

2.1. Finančná autonómia - hodnotové tabuľky (Scorecards)

Rank	System	Score
1	Luxembourg	91%
2	Latvia	90%
3	United Kingdom	89%
4	Estonia	77%
	The Netherlands	77%
6	Flanders (BE)	76%
7	Italy	70%
	Portugal	70%
	Slovakia	70%
10	Denmark	69%
11	Finland	67%
12	Switzerland	65%
13	Ireland	63%
14	Lithuania	61%
15	Croatia	60%
	Iceland	60%
17	Austria	59%
18	Slovenia	57%
19	Sweden	56%
20	Spain	55%
21	Poland	54%
22	French-speaking community of Belgium	52%
23	Serbia	46%
24	France	45%
25	Brandenburg (DE)	44%
26	North Rhine-Westphalia (DE)	43%
27	Norway	42%
28	Hungary	39%
29	Hesse (DE)	35%

2.2. Finančná autonómia - Trendy

- Viac systémov využíva viacročné finančné plánovanie, aj keď si zachováva ročnú alokáciu finančných prostriedkov.
- Varovné trendy týkajúce sa prideľovania obmedzených zdrojov:
    - zvýšené vyčlenenie verejných prostriedkov,
    - rozpočtové škrty, ktoré znižujú možnosti univerzít pre strategické finančné riadenie,
    - zvýšené zapojenie štátu do finančných rozhodnutí
- Pretrvávanie opatrení prijatých v súvislosti s hospodárskou krízou - obmedzenejšie regulačné rámce

3. Personálna autonómia – sledované ukazovatele:

- Postupy prijímania zamestnancov
- Mzdy zamestnancov
- Odvolania zamestnancov
- Propagácie zamestnancov

3.1. Personálna autonómia – hodnotové tabuľky (Scorecards)

Rank	System	Score
1	Estonia	100%
2	Sweden	97%
3	United Kingdom	96%
4	Switzerland	95%
5	Luxembourg	94%
6	Finland	92%
7	Latvia	89%
8	Denmark	86%
9	Poland	84%
10	Lithuania	83%

11	Flanders (BE)	76%
12	Austria	73%
	The Netherlands	73%
14	Iceland	68%
15	Hesse (DE)	63%
	North Rhine-Westphalia (DE)	63%
	Norway	63%
18	Portugal	62%
19	Slovakia	61%
20	Brandenburg (DE)	58%
	Serbia	58%
22	Hungary	50%
23	Spain	48%
24	French-speaking community of Belgium	44%
	Italy	44%
	Slovenia	44%
27	France	43%
	Ireland	43%
29	Croatia	37%

3.2. Personálna autonómia - Trendy

- Pomerne stabilná dimenzia
- Obmedzenia sa najčastejšie týkajú problematiky stanovenia platu alebo výpovede
- Polovica systémov má štatút **civilného zamestnanca** pre väčšinu odborných univerzitných zamestnancov, ale vo viacerých krajinách je tendencia ukončiť túto prax
- Pracovné podmienky vysokokvalifikovaných akademických pracovníkov majú tendenciu byť viac regulované ako tie, ktoré majú vyšší administratívni zamestnanci.
- Hospodárska kríza naďalej ovplyvňuje personálne politiky

4. Akademická autonómia - sledované ukazovatele:

- Rozhodovanie o celkovom počte študentov
- Výber študentov
- Predstavenie / ukončenie programov
- Výber jazyka výučby
- Výber mechanizmov QA / poskytovateľov
- Navrhovanie obsahu programov

4.1. Akademická autonómia - hodnotové tabuľky (Scorecards)

Rank	System	Score
1	Estonia	98%
2	Finland	90%
3	Ireland	89%
	Luxembourg	89%
	United Kingdom	89%
6	Hesse (DE)	88%
	North Rhine-Westphalia (DE)	88%
8	Brandenburg (DE)	87%
9	Norway	83%
10	Iceland	78%
11	Denmark	75%
12	Austria	72%
	Switzerland	72%
14	Poland	68%
15	Sweden	66%
16	Hungary	58%
17	Spain	57%
18	Italy	56%
	Slovakia	**56%**
20	Portugal	54%
21	Croatia	50%
22	The Netherlands	48%

23	Latvia	46%
	Serbia	46%
25	Slovenia	44%
26	Lithuania	42%
27	France	37%
28	Flanders (BE)	35%
29	French-speaking community of Belgium	32%

4.2. Akademická autonómia - Trendy:

- Rôzne modely na určenie celkového počtu študentov; tlaky na voľný vstup,
- akreditačné systémy sú v prechode v niekoľkých krajinách,
- väčší počet pozitívnych vývojov v porovnaní s ostatnými dimenziami autonómie,
- univerzity v Európe stále majú málo slobody pri výbere mechanizmov alebo poskytovateľov zabezpečenia hodnotenia kvality

Vplyv na autonómiu univerzít

Financovanie

- Riadenie stále viac prostredníctvom mechanizmov financovania: ukazovatele výkonnosti, hospodárska súťaž, zmluvy
- Zníženie rozpočtu, ťažšie podávanie správ, vyčlenenie finančných prostriedkov, požiadavky na efektívnosť,
- Štruktúra systému, rozmanitosť a veľkosť
- Sústreďujú sa procesy koncentrácie - priestor pre strategické riadenie?
- Osobitné výzvy pre veľké centralizované systémy

Spolupráca
- Privilegovať holistický prístup k univerzitnej autonómii
- Identifikovať priority a ciele, dialóg a štruktúrovanú implementáciu

EUA môže ponúknuť
- na mieru šitú podporu s implementáciou holistického prístupu k autonómii
- na základe miestnych/ národných podujatí a eventov vypracovať špecifickú komparatívnu analýzu, vrátane rámca financovania a štruktúrovaného dialógu

Linky:
autonomy@eua.be
thomas.estermann@eua.be

---

7. apríla 2017

Prezentácie prípadových štúdií
Zástupcovia významných univerzít predstavili konkrétne inštitucionálne postupy a aktivity pri riešení štyroch aspektov univerzitnej autonómie:

1. organizačná autonómia

Josep M. Garrell i Guiu, Rector, Ramon Llull University, Spain
Jaak Aaviksoo, Rector, Tallinn University of Technology, Estonia

Sekciu moderoval:
Curt Rice, Rector, Oslo and Akershus University College of Applied Sciences, Norway

2. Finančná autonómia

Cristina Messa, Rector, University of Milano-Bicocca, Italy

Michael Hengartner, President, Swiss universities and Rector, University of Zurich, Switzerland

Sekciu moderovala: *Liisa Laakso, Rector, University of Tampere, Finland*

3. Personálna autonómia

Andrew J. Deeks, President, University College Dublin, Ireland

Stephen Hwang, Vice-Chancellor, Halmstad University, Sweden

Sekciu moderovala:

Luciana Vaccaro, Rector, University of Applied Sciences Western Switzerland, Switzerland

4. Akademická autonómia

Friedrich Faulhammer, Rector, Danube University Krems, Austria

Marek Šmid, Rector, University of Trnava, Slovakia

Sekciu moderoval: *Glenn Burgess, Acting Vice-Chancellor*

Plenárna prednáška II.
Autonómia a akademická sloboda

Prezentácie ponúkli rôzne perspektívy zainteresovaných strán, išlo o prezentáciu názorov univerzít, hlasu študentov a vedcov v diskusii o aktuálnom stave v oblasti inštitucionálnej autonómie. Zvláštny dôraz sa kládol na vplyv súčasných politických, hospodárskych a spoločenských výziev v Európe i mimo nej na akademickú slobodu.

Agneta Bladh, Vice-President, Magna Charta Observatory, Italy
Lea Meister, President, European Students Union, Belgium
Marit Egner, Member of the Steering Committee for Scholars at Risk Network, Norway Section

Sekciu moderovala: *Sybille Reichert, Director, Reichert Consulting for Higher Education, Germany*

Zdroj:

http://www.eua.be/activities-services/events/event/2017/04/06/default-calendar/eua-2017-annual-conference?tab=presentations

Spracovala:
G. Miššíková (29.4.2017)